

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiiu, strada Măcelarilor 37

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45
Epistolele nefrancate se refuză — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 16 Octobrie, 1892.

Revenim asupra cestiunei cu învățătorii noștri, cari în multe casuri sunt espusi la lungi provisoriate împreunate cu neplăcerile, cărora în numărul nostru de Sâmbătă le-am dat espresiune.

Mai nainte de a o face acēsta însă trebuie să accentuăm un lucru esperiat în practica bisericeii noastre de ani de zile.

În cele mai multe casuri, unde biserica noastră a venit în conflict cu statul și cu organele acestuia, conflicte, cari tôte a ajuns până la vătămarea autonomiei noastre bisericesci din partea aceluia, în cele mai multe casuri conflictul a venit de aco o, că organele statului nu au cunoscut instituțiunile noastre bisericesci, legile, pe cari se basază instituirea de învățători în biserica noastră.

A funcționat spre pildă un învățătoriu în o comună ca învățătoriu provisoriu numit pe un an de cătră consistoriul archidieceșan, a rămas tot cu decret numai pe un an și în al doilea an. Cu finea anului scolariu s'a scris concurs la stațiunea acēsta de învățătoriu, dimpreună cu alți candidați a concurat și fostul învățătoriu din anii trecuți, care a fost instituit numai pe câte un an, și care după espirarea anului nu mai avea față cu acea comună nici o îndreptățire. La alegere acest candidat rămâne în minoritate sinodul parochial în mare majoritate se pronunță pentru alt candidat.

Aici se ivesc acuma complicațiunea. Candidatul rămas în minoritate, el care a știut, că la postul acela a fost instituit numai provisoriu, el care bine a știut, că față cu comuna nu are nici un drept, el care tocmai prin aceea, că a concurat ca să fie ales a dat eclatantă dovadă, că numai în puterea alegerii vrea să-și câștige dreptul de a fi învățătoriu definitiv, candidatul rămas în minoritate merge acuma la organele statului, și se plânge, că biserica pe el l'a delăturat din cutare post de învățătoriu fără de nici o judecată, cere deci scutul domnului inspector de școle. Acesta fără a mai cerceta natura afacerii dă ordin oficiului pretorial să susțină pe învățătoriu reclamat în cutare post de învățătoriu, căci — și aici vine argumentarea cea falsă, — acel individ a funcționat în acea comună 2 ani, și delăturarea se pôte face numai în virtutea unei sentențe aprobată de ministrul de culte.

Violarea constituției bisericesci, așa dicem noi, și cu tot dreptul, căci la noi învățătorii definitivi se aleg prin sinodul parochial, și autoritatea bisericescă, consistoriul censurază actele numai, și dacă află, că alegerea s'a făcut cu observarea tuturor formalităților prescrisă, atunci o întăresce, dacă află că

nu s'au observat formele, atunci o anulăză și dispune alegere nouă.

Și acuma ca să venim și mai aprôpe la tema noastră pentru orientarea și a acelora cari nu au străbătut în constituțiunea bisericeii noastre trebuie să o spunem, că consistoriul cu nimica nu pôte influența alegerea sau nealegerea definitivă a învățătorilor. Afacerea e pusă în mâinile comitetului parochial, care compune lista de candidare, și în mâna sinodului parochial, care face alegerea, care e chemat să facă alegerea.

Dela acești doi factori atârnă aședarea învățătorilor definitivi, și după-cum e condus comitetul, după cum e condus sinodul, dela aceea atârnă afacerea cu alegerea de învățătoriu.

Stăm noi pe gânduri, când vedem ivindu-se tot mai multe casuri, că învățătorii noștri sunt siliți a petrece prea mult ca provisorii, stăm noi pe gânduri, când vedem comune, cari de ani de zile nu aleg învățători, amênând afacerea de pe un an pe altul sub cuvântul, că nu cunosc pe candidați, ba unele și sub cuvântul, că nu cunosc capabilitatea candidaților.

De bună sēmă stă pe gânduri și autoritatea bisericescă în fața acestui curent, care începe a se generalisa, și va scii aplica măsurile cuvenite, ca libertatea pusă în mâna sinodelor parochiale să nu degenereze.

Încât cunoscem noi cursul lucrurilor, și credem, că bine-l cunoscem, în cele mai multe casuri comitetetele parochiale sunt cari provôcă situațiunile nefavorabile învățătorilor, și sunt rari casurile, în cari sinodele din indemn propriu se vină a aplica asemenea desvoltare a lucrurilor. Pot fi și casuri de acelea, în cari organele chemate a conduce alegerile dirigăză lucrurile așa, ca rezultatul să fie nealegere. Acestea însă cad în categoria abuserilor.

O îndreptare a lucrurilor la tot casul e de lipsă, și noi credem, că ea nu va întârția.

Revista politică.

Diarele se ocupă cu scrisoarea, care în zilele trecute Ignatiev o a adresat cătră președintele reuniunii din Belgrad „Velika Szrbia”, care se referă mai ales la Bosnia și Hertegovina. Scrisoarea e de următorul cuprins:

Stimate dle președinte! Raportul despre activitatea patriotică, dimpreună cu viitoriul program al reuniunii „Velika Szrbia” le-am primit cu bucurie, ceea ce o dovedesc și prin aceea, că atât eu cât și tôte reuniunile slave de binefacere din Petersburg și Moscva pășim ca membrii ai reuniunii „Velika

Szrbia”. Totodată am onôre a te încunoscînța, că am trimis la adresa „Velika Szrbia” câte 15—20 mii ruble, ca ea să pôtă desvolta o activitate cât se pôte mai simțitoare spre ajungerea mărețului scop. Sperez, că apelul d-vôstră în-uflețit și programul, nu vor rămâné fără de efect în cercurile amicilor sërbi și slavi de aici, fiind-că ori care rus liber în-țide cu bucurie ajutoriu pentru eliberarea slavilor și a fraților sërbi apăsați. Nu este ertat a preda lupta, ea trebuie continuată cu atât mai vîrtos în Sêrbia vechiă și Macedonia, cu cât acel pămînt a fost al glorioșilor regi Dusan și Nemanja, și astfelii Sêrbia are drept istoric la el. Sêrbii de sub jugul turcesc și austriac trebuie liberați, căci ei desbracați de religia și obiceiurile lor naționale, se aruncă în brațele unei puteri străine. Tendințele bulgarilor de a câștiga în partea lor pe sêrbii din Sêrbia vechiă, se nu ve ingrigescă, fiind-că munca lor va produce fructe amare pentru ei.

Avem cunoscînța, că stările din Bosnia și Hertegovina nu sunt așa, cum ni le presentă austriacii. Sêrbimea și acolo rabdă și suferă, și așteptă ora mântuirii. În momentul acesta Austro-Ungaria pôte să începă în Bosnia și Hertegovina ori ce vré ea: pôte chiar să le încorporeze. Dar ea se înșelă, dacă crede, că cestiunea bosniacă va fi resolvată prin acēta. Rusia niciodată nu va cunósce legalitatea ocupării și nu va permite nici odată, ca Austro-Ungaria să-și implante bine ghiara în Peninsula Balcanică. Puțină vreme va trece, până când Rusia, adevărata apărătoare a slavilor, va pretinde sus și tare dela Austro-Ungaria, să evacueze provinciile, ér Bosnia să se alăture Sêrbiei. Rusia nici odată n'a propus, ca Bosnia să fie ocupată de Austro-Ungaria, deși e lașită părerea, că ar fi esistat o astfel de învoială pe timpul răboiului ruso-turc. Rusia n'a putut face nici odată o asemenea propunere, fiind că ea nu-și vinde pe frații sei slavi. Rusia n'ar permite nici unei puteri ocuparea Bosniei, cu atât mai puțin Austro-Ungariei. E deci fôrte corectă tendința principală a reuniunii „Velika Szrbia” de a ține viuă ideia națională sêrbescă în frații sei bosniaci și de ai îndemna la paciînță, până când va sosi ziua apropiată a unirei.

„Din parte-mi îndemn și eu reuniunea la paciînță. Spriginul nu va întârția și dacă și Dumnezeu slavilor voescă, atunci cu toții vom fi liberi și uniți”.

Scrisoarea acēsta a fost cetită în ședința din Lunia trecută a reuniunii „Velika Szrbia”, fiind întimpinată cu mare însuflețire de cătră membri.

Despre proiectele militare germane „Köln. Ztg” afirmă, că proiectul militar ficsăză efectivul de pace

FOIȚA.

Cei doi bētrâni

de
Contele **Leo Tolstoi.**

(Urmare).

III.

Bētrâni merșeră încă cinci sēptēmâni, și-au rupt păpușii, și trebuiau să se cumpere alții; și ei veniră la rușii cei mici. Până aci totdeauna au plătit pentru cuartirul de nōpte și mîncare. La rușii cei mici însă nu s'a întēplat așa, acești ômeni i-a primit preste nōpte și i-a ospētat pe nimica, ba le-a dat de mîncare și pe drum. Și așa bētrâni au percurs o cale de șapte sute verste, au mai trecut prin un guvernament și au ajuns în o parte de țēră, unde nu s'au fost făcut bucatele, era adecă fōmete. Ômenii. ce e drept i-au primit preste nōpte și nu le-a cerut nici o pără, dar nu le dădură nimic de mîncare. Nici pâne nu aflau prin tôte locurile, câteodată nu aflai nici cu bani. În anul trecut, istorisia poporului, nu s'a făcut nimic. Cei avuți s'au sērăcit, tot ce au avut, au trebuit să vëndă; acei cari duciau o viēță țērănescă au sārăcit cu totul; și cei sērăci sau au emigrat, sau cerșesc sau se țânguesc pe la casele lor — preste érnă mîncău plēvă și lobodă.

Bētrâni inoptară odată într'un sātuleț cumpără cinci-spre deșce funți de pâne, și plecară înainte de rēsărirea sōrelui ca să mērgă pe rēcōre. Au percurs la deșce verste, când ajunseră la un riuleț; ședură jos, mîncară și schimbară păpușii. Ielissei își scōse tabacherea, vēdēndu-l Tarassits mișcă din cap.

„Pentru-ce nu arunci așa un lucru necuviincios? Ielissei făcū semn cu mîna.

„M'a covērșit pēcatul” dīse el. „Ce este de făcut aici?”

După ce au pausat puțin, plecară mai departe. După ce au mai percurs încă cam la vre-o deșce verste, trecură prin un sat mare. Era mare căldură. Ielissei se simți tare obosit, el voi să se odichnēscă puțin și să bea puțină apă, însă Tarassits merșe mai departe. Tarassits era mai tare la mers, și lui Ielissei îi era cu greu să țină paș cu el.

„Ar fi beut bucuos”, gemea el.

„Bea. Eu nu beau”.

Ielissei stātu pe loc.

„Nu astepta după mine, eu me duc numai la colibă, să beau. Te ajung îndată”.

„Bine”.

Și Iefim Tarassits merșe singur pe drum. Ielissei merșe spre colibă.

Coliba e mică, spoită alb. Intrarea e prin curte, el vede un om slab și fără barbă, cu cămașa vîrită în pantaloni, cum e portul la rușii cei mici. Omul

acela s'a tras la umbră, însă sōrele lucea tocmai pe el, el zăcea dar nu dormia. Ielissei strigă la el și îl ruga pentru puțină apă, însă omul acela nu-i respunse nimic. Acela este morbos sau neospital, cugetă Ielissei și merșe spre ușă. În colibă auți doi copii plângând.

El bate.

„Gazde bune!”

Nu se aude nime mișcându-se.

„Slugile Domnului!”

Nu se aude nici un rēspuns. Ielissei voi să se ducă, aude însă pe cineva după ușă oftând. S'a întēplat vre o nefericire cu ômenii acestia? Trebuie să cercetăm. Și Ielissei intră în colibă.

IV.

Ușa era închisă, Ielissei intră prin tindă în casă. În partea stângă se află cuptoriul, în partea drēptă cam în unghiu se află icōna sfântă, după masă este banca. Pe bancă numai cu o cămașă îmbrăcată, șede o bētrână, capul ei se rașimă pe masă, lângă ea are un copilăș slab, cugeți că e de cēră fōlele îi este mare — el trage pe bētrâna de mîncă, plânge și cere. Un aer greu în colibă. Ielissei se uită, după cuptoriu zace o femeie.

Când a vēqut ea pe omul acesta străin, ridică capul.

„Ce-ți trebuie?” întrebă ea rusesce. „Ce-ți trebuie? noi nu avem nimic, omule”.

pentru periodul de la 1 Octombrie 1893 până la 31 Martie 1899 la o medie de 492,068 oameni împărțiți în 711 batalioane de infanterie, 477 escadrone de cavalerie, 494 baterii de campanie, 37 batalioane de artilerie pedestra, 24 de batalioane de pionieri, 7 batalioane de trupe de drumuri de fer, 21 batalioane de tren. Se presupune, că trupele pedestre vor face un serviciu de doi ani. Espunerea motivelor face să se observe, că situația militară s'a schimbat în detrimentul Germaniei; ea cere măsuri eficace pentru ca toți oamenii în stare de a purta arme să facă serviciul militar. Trebuie de asemenea să se reserve mijloacele de a păstra oamenii sub armă până la finele celui de al 3-lea an în ore-cari casuri prevădute de codul penal.

Cheltuielile cerute de proiect sunt: 66.800,000 mărci plătite odată, dintre care 61 mil. în 1893—94. Cheltuielile anuale se vor urca la 64 milioane, dintre care 56,400,000 mărci pentru cei dintâi ani.

Sporirea efectivului este de 2138 ofițeri, 234 doctori militari, 11,857 subofițeri, 72037 soldați și 6130 cai

Monitorul imperiului declară, că „Köln. Zeitg.” nu poate să fi avut cunoștință de conținutul legii militare decât pe cale nelegală. Ministrul Caprivi a dispus cercetare contra numitului diuaniu.

După ce lipsa de sciri din Dahomey, care a ținut vr'o două zile la Paris, dăduse deja naștere la o penibilă perplexitate în capitala Franciei, colonelul Dodds a dat în sfârșit erăși de veste despre deusul. Ultima depeșă a colonelului, al cărei text ni-l aduc ziarele franceze e dela Akpa 17 Octombrie, și dăce:

„Am continuat marșul nostru înainte în zilele de 13, 14 și 15 Octombrie.

„La 13 după-ace am încungiurat pe la nord o poziție dușmană, tăind drumul am ocupat un lagăr important evacuat în mare grabă de dahomeieni.

„La 14 bivacuul nostru a fost atacat, la nordul satului Kato, de dușman, care a fost respins.

„La 15 două atacuri succesive ale dușmanului au fost respinse; la aldoilea atac dahomeienii, prinși între două focuri încrucișate, au fost respinși cu pierderi considerabile.

Din partea noastră, am pierdut în acestea trei zile 18 morți, dintre cari un ofițer și 85 de răniți, dintre cari 6 ofițeri.

La 16 ne-am stabilit bivacuul la răsărit dela Akpa.

„De îndată ce voiu fi terminat reprovisionarea noastră, voiu ataca direct linia riului Kato, ultimul rempart al trupelor dahomeiene și care protejiază forțele lor bătute de noi succesiv și unde tabăra actualminte formeză garda particulară alui Behanzin.”

Diariul „Le Temps”, care trece drept organ al ministeriului francies de esterne, face în nrul său de Vineri asupra acestei depeși reflecțiile următoare:

„Dahomeienii precum se vede, prezintă o rezistență încăpăținată și discută terenul pas cu pas. Dar acesta e un fapt, care a fost întotdeauna prevădut. Behanzin își joacă capul și corocă fetii și patisanii lor știu de asemenea, că joacă o partidă mare; de aceea n'a fost nici odată îndoielă, că ocuparea Dahomeiului avea să fie precedată de lupte foarte serioase.

„Ceea-ce preocupă opinia publică e încetineala operațiilor. Din nenorocire ea e inevitabilă într-o țară puțin cunoscută ca aceea, în care se operează actualminte. Nu poate fi însă nici un motiv de neliniște. Colonelul Dodds, dacă își propune să atace deadrep

tu poziția fortificată dela Kato, nu poate avea nici esitare asupra rezultatelor unei lupte, care va fi foarte viuă, deore-ce Behanzin și-a concentrat în acest punct toate forțele pentru-ca să încerce, încă o ultimă opoziție.

„Și — urmăzând „le Temps”, — chiar când am suferi o înfrângere, chiar când această linie n'ar fi forțată situația ar putea ore să fie compromisă? Cele două mii de oameni pe cari colonelul Dodds le are sub comanda sa, atât trupe europene cât și indigene, sunt din cele mai solide. Dacă numărul lor ar fi neindestulător pentru a lua cu asalt întăririle de la Kato, comandantul, care și-a conservat totă libertatea mișcărilor, are deplină latitudine de a așeză, într-o poziție favorabilă, întăririle care ar putea să-i fie expediate dela țerm și care nu sunt mai puțin la 1000 de oameni.

„Acasă însă e numai o ipoteză. Colonelul Dodds, socotind, că cu trupele de care dispune poate să biruască pe Behanzin, nu manifestă nici o neliniște. Depeșa lui în această privință e destul de explicită. Opiniunea publică poate aștepta dar în liniște rezultatul luptei, care se va da peste vr'o opt sau zece zile, în care colonelul Dodds vrea să se pregătească metodic și să se impresore de toate precauțiunile posibile.”

În numărul de Sâmbătă „le Temps” publică apoi o scrisoare a corespondentului său din Porto-Novo, repetând informațiunile trimise de colonelul Dodds, și mai dând unele amănunte de interes, precum:

În fața celor 2000 de oameni ai colonelului se află restul armatei de vr'o 6000 de oameni. Orașul Atomey numai este acum decât la 15 kilometri dela tabăra franceză. Între cei morți din partea francezilor se află și capitanul Marmet, ofițer de ordenanță al colonelului Dodds, a cărui numire ca șef de batalion a azărut în gazeta oficială tocmai în ziua morții sale. Era abia de 38 ani.

Până astăzi, franciesii au avut să mențină șase lupte cu dahomeienii, de la 19 Septembrie, când a fost prima ciocnire la Dogba. În aceste șase lupte franciesii au pierdut șapte ofițeri și 38 de oameni morți și 12 ofițeri și 174 oameni răniți; în total 231 ofițeri și soldați morți sau răniți.

Gazetele de opoziție spun, că toți ofițerii de stat major ai colonelului Dodds, afară de el și șeful statului major, ar fi răniți sau morți.

Corpul numără 8 ofițeri de stat major. Din aceștia 4 ar fi răniți și doi uciși. Gazetele opoziției însă nu prea sunt scrupuloase în culegerea sciriilor de senzație.

Aristocrat fanatic.

Sibiu, 16 Octombrie, 1892.

În 25 l. c. s'a instalat în Careii mari comitele suprem al comitatului Sătmă, Ujfalussy Sándor. La banchetul de instalare amicul său Gf. Károlyi István, *vulgo* Pista, a ținut un toast, pe carele ziarele magiare îl califică de escelent.

Estragem din acest toast partea, în care se manifestă scopul lui, și pentru care acela se califică de escelent.

Etă-o:

„Comitele suprem al comitatului Sătmă are datorință — după mine — a împlini o vocație sublimă, dacă vrea și dacă o pricepe. Sum convins amice, că tu o vei ști și voi.”

„Când Maiestatea Sa regele nostru te-a denumit preagrafiș de comite suprem al comitatului Sătmă, sigur n'a cugetat nu-

păne și o dete țeranului. Țeranul nu luă pănea, el arătă spre copil.

Copilul a ținut deja ambe mâinile — și cu ambe mâinile luă pănea și o duse la gură. De pe cuptor se dase jos o fetișoră, sta ca înmărmurită, vedând pănea la copil. Și iei îi dase Ielissei un dărab de pănea. El mai tăia o bucată de pănea și o dase bētrânei; și bētrâna luase pănea și începu a rōde la ea.

„Trebuie să aducem apă”, dăse ea. „La copii li s'a uscat gura. Eu am voit — ieri sau azi nici nu mai știu când — am voit să scot apă; am scos-o mai până afară; dar nu o am putut duce — ea se vērșă — și eu am cădut. Numai cu mare nēcas m'am putut tārāi până în casă. Și gălēta a rēmas acolo decumva nu o a luat cineva.”

Ielissei întrebă de fântână. B. trāna îi arēta. El merse afară, află gălēta, aduse apă, și le dase să bea. Copii mai māncau pănea, beură apă, și bētrāna māncă, numai bārbatul el nu māncă.

„Eu nu pot, nu pot înghiți”, dăse el.

Ielissei merse în sat cumpēra orz, sare, făină, oleu, căută săcurea, tăia lemne și făcu foc. Fetișōra îi ajută. El făcu o zupă și māmăligă și dase la oameni de māncare.

(Va urma.)

mai la aceea, că tu vei controla și conduce atacurile interne, administrațiunea acestui comitat, ci mai vērșos la aceea, că ochiul teu va fi ațintit spre acele margini ale comitatului, unde elementul magiar este periclitat, unde aceia, cari sunt supușii acestui stat, cari se bucură de toate drepturile unui cetățen magiar, ale căror simțăminte naționale regele și statul întru nimica nu le vātēmă ci din contră le respectēză, toate acestea se nisuesc să le rēsplătēscă cu aceea, ca conceptul de iubirea patriei și a regelui în germine, în inima sa — începēnd dela copil deja — să-l sugrune și să-l omōrē.”

„Fii deci, omōrător, stilp ocrotitor, fii — căci nu esagerez, când dăce să fi salvatorul magiarismului, sentimentului național, iubirei de patrie și a supunerii omagiale către regele încoronat al cetățenilor, ce locuiesc în grānița a e-tui comitat. *Lovește pe apostolii cultului valach cu o inesorabilă severitate draconică.*”

„Și ei sunt supușii statului magiar, prin urmare sunt cetățenii acestei patrii.”

„Crima lor este cea mai mare, ce o pōte comite un cetățen al patriei, este *trādare de patrie.*”

„Eu nici așa n'ași putea fi destul de sever față de ei.”

„În mână unui comite suprem de astăzi este depusă o putere foarte mare. În cas de necesitate trebuie să te scii și folosi de ea. Influența ta pōte străbate nunumai la corpul oficialilor, dar la fiecare locuitor al comitatului, dacă le vei scii da să pricēpă, că o esercezi în interesul binelui public.”

„Deșteptă din somnul lor amorțit atât pe clasa civilor, pe corpul funcționarilor și pe armată cât și pe preoțime, făi să pricēpă, că nu le este permis să privēscă de lucru indiferent: necesitatea urgentă de apărarea magiarismului și de respândirea limbii magiare.”

Am reproduș aceste espectorări nu pentru-că dōră asemenea acestora n'am mai fi cetit în presa magiară la adresa romānilor, mai cu sēmă dela demonstrațiunea cu nenorocitul memorandum în cōce, ci pentru-că provin dela o persōnă, carea se consideră și pe carea o consideră și alții de primul „gentleman” magiar, care este cel mai avut și cel mai *autoritativ* membru al aristocrației magiare, *carele se bucură de cea mai mare trecere la Corōnă*, ale cărui soarele le onorēză cu prezența Sa însuși și Maiestatea Sa regele nostru și membrii casei domnitoare, care a fost cel mai intim amic al *repositului clironom Rudolf*, unicul carele după catastrofa din Maierling a fost chemat la curte și admis să vadă cadavru nenorocitului sau amic, unicul dōră dintre laici, care cunōșce secretul acelei drame familiare a dinastiei nōstre, carele cu alusiune la nenorocitul clironom Rudolf tot în acel toast își manifestă importanța sa prin următoarele cuvinte:

„Și înaintea ochilor mei strălucia imaginea unei chemări, ce promitea un viitor frumos, durabil, ce promitea realizarea unor speranțe dōră mai cutezătore de cât ale tale și în mine ardea un dor, și viēța mea a avut un scop.”

„Ani de zile am ostenit pentru realizarea acestui scop.”

„O stea am voit să cobor de pe ceriu ca aceeaștea să strălucēscă patriei nōstre. Grația lui Dumnezeu a fost mare! Și steaua a strălucit. Dar Ceriurilor curēnd li-a părut, că e prea mult, și steaua a cădut... astăzi odichnesce în mōrmēnt, vēlul ei este rōua, lacrimile de grațitudine ale națiunei magiare....”

Cuibul dinastiei Karolyiescilor este comitatul Sătmariului, carele mai întreg este proprietatea lor și în special alui Károlyi István. Acest Károlyi se consideră de un adevărat dinast în comitat și se bucură de o influență și autoritate decicētore în sus și în jos.

Ne putem închipui, ce sōrte fi astēptă pe romānii din acel comitat după o astfel de *instrucțiune* dată noului comite suprem.

Dacă primul „gentleman” din Ungaria, Károlyi Pista, carele pe lângă totă *grația escepțională*, de care se bucură la Corōnă, numai în zilele trecute, tot în Carei, la banchetul dat în onōrea „Sfântului din Turin”, s'a nesuit să dovedēscă, că la magiari *cultul lui Kossuth este compatibil cu cea mai adicată loialitate către regele apostolic Francisc Iosif, Domnitoriul nostru*, și în faptă el, carele afectēză cu grația Corōnei, a și abonat pentru locuitorii din comitatul Sătmă, din memoriile lui Kossuth un număr în valōre de peste 16,000 fl. numai ca în modul acesta mijlocit să îndulcēscă ultimele zile ale bētrānului revoluționar, carele și astăzi se consideră pe sine de guvernătorul legal al Ungariei; — dacă, dīcem, acest fanatic, dar de foarte mare influență „gentleman”, nu scie considera „cultul valach” la „valachii” din Ungaria de compatibil cu patriotismul, ci pretinde *distrugerea* acestora ce-l propagă, și cari ca romāni sunt dator să-l propage, — cu *mijloce draconice*, — ce-și vor permite față cu romānii drōia de tirani mērunți, cari numai din cultivarea celui mai estrem șovinism trăiesc?

Cum se pōte lāuda un astf-l de fanatic în *grația Locurilor Preatnalte*?

Nu cumva este și acesta un *succes* al demonstrațiunei cu memorandumul la Corōnă, de care și astăzi sunt încantați cei orbi?

Ielissei înțelege, ce a dăce ea, și se apropia de ea mai tare.

„Eu am venit ca să beau, servitōre alui Dumnezeu”, dăse el.

„Nu este nime aci, care să scōtă apă. La noi încă nu e nimic de luat dute tu însuși.”

„Nu este nici un sātētos la voi, care să îngrijēscă de cei morboși?”

„Nime. Bārbatul își dă sufletul în curte și noi aici.”

Copilul vedēnd pe strēin încetase de a mai plānge. Îndată ce începu bētrāna a vorbi, începū și el a o trage de māncă și a plānge:

„Pānea, bunico! dā-mi pānea!”

Și ēr începū a plānge.

Chiar când voia Ielissei să întrebe mai departe, când intră și țeranul în lāuntru: el pipāi pe lângă pārete, căci voi se șadă pe bancă, dar nu o nimeri și cădū joc. El nu se ridică și gāngăi — un cuvēnt mai ese din gura lui, respiră, apoi mai vorbesce încă una.

„Morbul”, dăse el, „ne-a copleșit... și noi suntem flāmānți. Aci... mōre de fōme...”

El arată spre copil și plānge.

Ielissei aruncă sacul din spate pe bancă, îl deslēgă, scōte pānea și cuțitul din el, taie un dārab de

Un răspuns papiștilor.

București, 13 Octobr., 1892.

Aparițiunile din timpul mai recent însușă ore-care îngrijire și neliniște în inima creștinului ortodocș, care ține la legea sa străbună, la biserica sa, unica instituție, care prin vitregitatea timpului ne-a conservat caracterul național, supus atâtor ispite.

Am căutat să accentuez aceste la început, pentru-ca să fie priceput în corespondența, ce mi am ținut de datoria a Vi-o trimite și care este efluc-sul unei adinci amărăciuni, vedând cum „frați” de ai noștri, atentă cu celea mai frivole mij-lôce la altariul bisericii noastre orto-docșe, nu numai din Transilvania, dar iau în bă-taie de joc chiar sântul Sinod al bisericii autocefale române din regatul nostru românesc.

Indrăsnela acesta nu pot să o calific decât de o nemărginită impertinență, cu care se atacă așe-demintele noastre bisericesci, și de care culpabili se fac toți aceia, cari milită direct și indirect contra celei mai sante instituții, ce ne-a rămas moștenire dela mântuitorul lumei Christos și dela fericirii nostri străbuni.

Un fiu răfăcit, care încă pôte că studiază în București și pe care țera românescă l'a primit cu brațele deschise, se ține îndreptățit a persifla pe arhierii din regatul României, a-și bate joc de episcopul Dunărei de jos, de cel al Hușilor, a-și bate joc, începând dela metropolitul primat și peron-dând prin persiflare pe toți episcopii și pe membrii sântului Sinod.

Ansă la acesta îi dau discușiunile din primăveră ale membrilor sinodului și pe cari densus se ține îndreptățit a le publica, partea ce-i convenia, în fi-ariul „Unirea” din Blăși, sub forma unei correspon-dență, semnată „Philatet”.

Nu me voi ocupa de puțină bună-cuviință a ômenilor, cariau lăsat să publice în tîmna, în fîa lor papiștăscă, acte întemplate în primăvară în sino-dul bisericii ortodocșe române din București, ci vreau să caracterizez cazul, ca să vadă lumea românescă odiul ce-l pîrtă ômenii bisericii „unite” din Tran-silvania asupra bisericii noastre; să vadă lumea de aici, că uniții, cari la noi se incuibă și sunt primiți cu atăta prevenire, nu cruță nici persoanele cele mai onorabile, nici instituțiunea bisericăscă cea mai înaltă numai ca să-și ajungă scopurile lor meschine.

E drept, că corespondența, de care vorbim este o copie a debaterilor sânt. Sinod, dar copie fie ea, nici „Philatet” și nici „Unirea” nu erau îndrep-tățiti a ne aduce indirect verdictul, voind să de-șeșca pe arhierii noștri, voind să arete cu dege-tul „uniților” lor, că episcopii noștri stau pe o trîptă culturală de tot inferioară, și că prin urmare e cuviincios a-i persifla, reproducând și în diarul lor papiștăsc.

Episcopii din România sunt cu mult mai con-scii de chemarea lor, decât ca să fie silit ai lua în apărare și în special primatele și episcopul Dună-rei de jos sunt persoane, cari s'au distins nu numai prin viața lor bisericăscă, prin abnegațiunea în ofi-ciul lor, dar și pe terenul scientific și astfel sunt toți ceialți episcopi, întru cât timpurile și impre-jurările le-au permis.

Ori cum judecate însă lucrurile, ele dovedesc, că compania nenorocitului Radu, care alimentată din Blăși și din Roma voește să facă „reforme mari în țera” să și încercă să le facă pe calea calumniilor și a necuviinței.

E interesant însă, că deodată cu aparițiunea acelei corespondențe în „Unirea” din Blăși a apărut și în „Gaz. Trans.” din Brașov o modestă scrisoare a paterului Radu, în care se încercă a dovedi, că trimiterea cheilor bisericii din Săsesci la Papa a fost corectă, pentru-că corect e să treci preste forurile mai înalte ale bisericii unite și să mergi cu apelațiunea direct la Papa.

Er dreptul de a apela direct la Papa se în-cercă al dovedi, între alte argumente de alt felu ponderose, și cu acte de ale sântilor părinți, Ata-nasiu, a lui Ioan Ctristostom, a lui Vasile cel mare, apoi a lui Origen, Teodoret etc. acte petrecute cu preste 1000 de ani înainte de a esista așa numita „biserica unită”.

Dar le publică, căci așa crede, că va mistifica lucrul și îi va succeda a seduce opinia publică în ceea-ce privesce vechimea acestei biserici, întocmai după cum „Unirea” a aflat cu cale a se încerca să dovedească la începutul unui ciclu de articli, că drep-tul de a alege arhieriscop în biserica unită a esistat înainte de a se sci despre biserica unită.

Drept, că aceste forțate încercări nu vor duce la scop, dar ele te neliniștesc și sunt supărăcioșe, mai vîrtos atunci, când ômeni nechemați vin să ju-dece lucrurile, când le veți pe fața iesuitică planul, de care sunt conduși și îndrăsnela, cu care lucră după macsima iesuitică: *scopul sântescse mijlôcele*.

Despre acest scop suntem cu toții în clar și el se vede limpede din testamentul rēposatului metro-polit, carele în „literile fundatiionale” a dispus, că a doua parte din cele cinci părți ale venitului anual din dominiul fundatiional se va împertăși la preoți din cura animarum mai miseri, cari vor escala prin zel apostolic în luminarea și învățarea poporenilor în lăfirea și consolidarea sântei uniri cu sântul scaun apostolic al Romei...

Nu se vede aici destul de lămurit scopul, nu se declară pe față rēșboiul bisericei românesce, nu sunt mișlôcele acelea boldul militant în proselitism?

Pe d-vôstră v'a acusat, că în cas de rēșboiul poporul ortodocș e dispus să mērgă cu Rusia și atrage atențiunea guvernului unguresc asupra acestei impregiurări, ca veți Dômnne, să se insinue cât se pôte de bine.

Dar nu e tocmai Roma, care astăzi cochetăză cu Rusia, nu ție Roma civilă, ci chiar Roma clericală, carea voește să-și asigure vechile privilegii lumesci, vrea să-și aibă statul seu propriu.

Și ca insinuarea să prindă mai bine, „Unirea” publică în același număr și „literile fundatiionale” ale rēposatului metropolit, care în § 7 din punct IX dispune din cuvânt în cuvânt:

„Stipendiații gimnasiați vor fi obligăți a frecuenta cel puțin patru clase la gimnasiul confesional greco-catolic român din Blăș, ție celelalte clase gimnasiale le vor putea studia, și aiea la gimnasia gr. cat. ori și romano-catolice.

Eră după ce se va deschide aci în Blăși seminariul pentru elevii studenți: gimnasiații stipendiați vor fi obligăți a intra în seminariul amintit, unde se vor educa pre lângă solvirea competenței, ce se va căpăta din stipendiu.

Asemenea și stipendiații academici dela academiile ju-ridice până la înființarea unei academii române gr. cat. vor fi datori a studia la academiile catolice, dacă vor fi ecșistând atari.

Eu, după cât cunosc situațiunea știu, că în gim-nasiile catolice și spiritul și limba este magiară și nu-mi pot esplica acest esclusivism alteliu decât că biserica „unită” e mai întâiu catolică și apoi dacă mai e și națională nu împertă, ție publicarea literilor „fun-datiionale” în unul și același număr al „Unirei” cu acusarea rosofilă a bisericii ortodocșe, o deduc ca un lucru plănuit, pentru-ca insinuarea să aibă cu atât maimare efect.

D-vôstră a-ți trecut cu vederea aceste apariți-uni, eu mi-am ținut de datoria să descoper vîlul și mai vîrtos acum, când „Philatet” ține de cuvi-incios a batjocori clerul superior din România, când paterul Radu, și totă ceta papiștă observă o atitu-dine militantă, carea nu pôte să ne lase indiferenți.

Sunt de credință, că clerul superior din Româ-nia va lua act despre aceste aparițiuni și va sci să-și facă datoria, după cum aștept să-și facă dato-rița și fiu bisericii ortodocșe române.

Biserica noastră nu mai pôte suferi atâtea ata-curi dela câți nechemați; aședemintele ei trebuiesc păstrate, clerul respectat și pristolul bisericii aparat, ca se rămână în deplină curățenie.

Ve salut cu frățescă dragoste și cred, că voiți putea da față în personă cu „Philatet”.

Teodoret.

Convocare.

În sensul §-lui 12 al statutelor „Reuniunei fe-meilor române din Sibii” se convôcă prin acesta pe țiua de St. Dumitru, Luni în 26 Octobree (7 No-vembre) 1892 la 4 ore după a. m.

a XXIV Adunare generală ordinară în localul societății de lectură română din Sibiiu („Albina” parterre).

Obiectele:

1. Raportul comitetului.
2. Ficsarea bugetului pe anul 1893.
3. Alegerea unui bărbat de încredere în comitet.
4. Propuneri eventuale.

Toți p. t. membrii reuniunei sunt rugați a par-ticipa la această adunare generală.

Sibiiu, în 15/27 Octobree, 1892.

Maria Cosma,
presidentă.Dr. Octavian Russu,
secretariu.

Varietăți.

* (Himen.) Dl Demetriu Câmpcean, archivariu consistorial și d-sôra Maria Simtion și vor cele-bra actul cununii Luni în 19/31 Octobree a. c. la 4 ore p. m. în biserica gr. or. din Sibiiu, suburbul Iosefin. Le trimitem sincerile noastre felicitări!

* (Dela curtea română.) M. S. regina este de câte-va țile din nou suferindă.

M. S. regele va fi la Neuwied, lângă regina, în ția de 3 Novembre, aniversarea căsătoriei Sale cu grațioasă suverană.

Pe la 6 Novembre M. S. regele se va reîntôrce la București.

Consiliul de miniștri a decis să se bată cu ocașiunea căsătoriei principelui Ferdinand cu prin-cipesa Maria de Edimburg o medalie comemorativă.

Dl ministru de finanțe a fost însărcinat să în-tre în tratative pentru baterea acestei monede.

* (Universtătea săsescă.) Marti în 25 l. c. n. s'a ținut a doua ședință a universității săsesci sub conducerea Il. Sale d lui comite Thalmann și fiind secretariu dl K Bock. La ordinea țilei a fost ra-portul membrului A. Arz, care spune, că înaltul regim a aprobat tôte proiectele pe anul 1892. Cu privire la aprobarea statutelor modificate, contra căreia anul trecut a insinuat vot separat membrul Bercianu, se încinge o vie discușiune. Comisiunea a propus luarea cu plăcere la cunoștință. Membrul Dr. Pēcariu, e de părere, că la un ast-feliu de act ministru trebuia să motiveze apô-barea. Impregiurarea sulevată, că statutele de până acum au fost ilegale l'întăresce și mai mult în acesta părere, căci densus nu-și pôte închipui un regim în ordine, căruia îi trebuiesc 15 ani până ce vede o ilegalitate și numai apoi să afle ocașiunea și energia a o delătura. Trebuie să fie dar cu totul altceva, că regimul s'a hotărît a aproba acum sta-tutele. E lucru greșit, că cetățenii să rămăie nelă-muriți, referitoriu la acest motiv. Vorbitoriul rele-vază mai multe motive iuridice, apoi un citat din un emis ministerial și așa vine la cel mai puternic motiv, că absoluta majoritate pe tot teritoriul uni-versității și față de tôte națiunile o tormeză români și cu tôte acestea abia sunt reprezentați prin 2 mem-bri Prin aprobare li s'a luat și acestora dreptul de recurs. Acest drept nu pôte fi sters și aprobarea regimului nu pôte fi luată cu plăcere la cunoștință. Mai vorbesc contra dep Zay și Arz și se primesce propunerea comisiunei votând contra ei d nil adv. Dr. Pēcariu și notariul Bercianu. La propunerea comisiunei scolare s'au împărțit 8 stipendii la învê-țacei săsesci de industrie. Dep. Filtsch raportăză despre socotelile pro 1891. La cassa principală a universității au fost intrate: 1,068,764 fl. 12 1/2 cr; eșite: 1,059,502 fl. 73 cr. rest: 9,261 fl. 39 1/2 cr; la acesta adăugându se venite restante 1,697,754 fl. 15 1/2 cr; rămăie un activ curat: 1,706,983 fl. 76 1/2 cr; la fondul de asigurare rămăie: 5,705 fl. 87 1/2 cr. la fondul de ajutorare Molnar rămăie un activ cu-rat de: 30,246 fl. 54 1/2 cr.

* (Promoțiune) Dl Georgiu Morariu fiul directorului dela scôla noastră confesională din Fel-diôra com. Brașovului, Iosif Morariu, terminând în lu-niu cursurile facult. medic. dela univers din Buda-pesta, după depunerea rigorôselor prescise cu un succes brilant, recunoscut și esprimat de comisiunea esaminătoare, a fost promovat de doctor med. univ. din partea universității amintite mai sus.

* (Linie ferată.) Linia ferată Făgăraș—Avrig va fi esaminată de cătră o comisiune în 4 Novem-bree n. c. ție în circulațiune va fi pusă în 15 No-vembre n. c.

* (Postal.) Direcțiunea postală telegrafică din Cluș escrie concurs pentru ocuparea postului de ma-gistru postal clasa I-a în Cluș. Căuțiune 600 fl. Emolumente: 1200 fl. salariu; 200 fl. pausal de cancelarie; 12 fi pentru inmanuare, și 872 fl. pen-tru alte lucrări.

* (Lucuri vacante la Academie.) Dela sesiunea generală încôce a Academiei române din București au murit trei membri și anume Melchi-sedec, Cobalcescu și Sion; la închiderea sesiunii au rămas două locuri vacante; a lui Alecsandri și a lui Kogălniceanu, prin urmare acum numărul lo-curilor de împlinit s'a urcat la cinci. Aceste se împart astfel: două (Alecsandri și Sion) în secțiu-ne literară; două (Kogălniceanu și Melchisedec) în secțiunea istorică; unul (Kobălcescu) în ceea a sciințelor. Cei trei morți în anul acesta au sem-nat încă adresa de felicitare la iubileul de 80 de ani al aniversării dlui George Barițiu.

* (Program.) Programul examenului, ce se va ține în 31 l. c. st n 10 ore antemeridiane cu ocașiunea încheierii anului scolar 1891/2 la econo-mia de instrucție a dlui Sabin P. Barcian din Reșinari subvenționată din fondul economiei al co-mitatului Sibiiu:

a) Partea teoretică: Cetire, scriere, com-puț, agricultură, cultura de plante, economia de vite.

b) Partea practică: Lucrări practice. Sibiiu, în 10 Octobree, 1892.

Presidentul comisiunei economice a comitatului Sibiiu. Reissenberger.

* (Contra colerei.) Consiliul sanitar supe-rior civil din București s'a întrunit sub presidența dlui dr. Felix. Consiliul temându-se ca colera să nu vină pe Dunăre, a decis că nici un călător nu va mai intra în țera pe vapôre, și că ei se vor opri la Orșova, și vor intra în țera prin calea ferată pe la Vêrciorova, unde vor face carantină. Mărfurile vor merge pe corabiă până la Severin, unde remonchi-erii se vor întôrce îndărăt și după ce vor sta în lar-gul Dunărei 8 țile în observația, și vor fi desinfectate ele își vor urma drumul în alt remorcher, care nu ese din țera.

În Viena s'a constatat primul cas de coleră. În Budapesta grasăza încă în mēsură mare.

1). „Gazeta Trans.” a promis, că va reveni. Red.

* (Cât drum face cu mâna un culegător de litere într'un an!) Un culegător de litere, lucrând la gazetă, în timp de 10 ore de lucru, calculând pe lângă culesul și împărțitul literelor și executarea corecturilor, culege preste tot 12,000 litere; deci socotind anul numai cu 300 zile de lucru, suma literelor culese se urcă la 3,600,000. Depărtarea dela culegător până la casa de litere și vice-versa de o urmă va se dăcă pentru totă litera culegătorul trebuie să facă o cale de 2 urme, care socotindu se și ea, se urcă într'un an la suma de 7,200,000 urme. Calculând aci o milă geografică cu 20,000 de urme, un culegător de litere face într'un an cu mâna dela culegător până la casa cu litere o cale de 720 mile geografice, care e egală cu depărtarea dintre Lisabona și Ural, granița Europei dela Ost spre Asia.

Mulțămită publică.

În legătură cu darea de sémă și cu mulțămita publică dată în Nrul 80 al diarului „Telegrafului Român” față de contribuțiile în scopul edificării casei parohiale din Alba-Iulia, subsemnatul își ține de plăcută datorință a exprima și pre această ca'e mulțămita în numele comitetului parochial următorilor P. T. contribuenți:

1. Veturia Ivan, 100 fl., Iuliu Roșca, 100 fl., George Lascu primariu în Ampoița 25 fl., Ioan Mun-

tean cantor 5 fl., Alecsandru Velican adv. 5 fl., Antoniu Drâmbărean 5 fl., Georgiu Mărginean 5 fl., Alecsandrina Porumbec, 5 fl., Vira Simlibrean, 5 fl., Adolf Iános 5 fl., Emil Pop, subjude 3 fl., Georgiu Rațiu adv. 3 fl., Ioan Muntean, ciobotariu 3 fl., Antoniu Cricovén 3 fl., Hersilia Rațiu 2 fl., Glig. Rațiu 3 fl., Georgiu Filip, adv. 2 fl., Ioan Anghiel 2 fl., Sofia edian 2 fl., Ilariu Tulburénu 1 fl. 20 cr., Ioan Moldovan 2 fl., Iacob Tulburean 1 fl., Todora Câmpean 1 fl., Ioan Popra 1 fl., Dumitru Drâm baren 1 fl., Iosif Câmpean 50 cr., cu totul 290 fl. 70 cr.

Asemenea au incurs la petrecerea arangiată la 18 Septembrie tot spre scopul acesta de diletanții români din Alba Iulia suma de 60 fl. 34 cr. v. a.

Spre acest scop au intrat suprasolviri:

1. La Dl Petru Cirlea comerciant: Ioan Ivan 2 floreni, Ioan Rusan 1 fl., Florean Rusan 50 cr., Aureliu Spătariu 20 cr. N. Florescu 20 cr. Remus Romonțian 40 cr. cu totul 4 fl. 30 cr.

2. La adm. parochial au intrat: Ioan Pop paroch Brădesci 5 fl., George Filip ad 2 fl. Georgiu Lascu primar 1 fl. Nicolau Crișan not. 1 fl. Ioan Neagoi paroch 1 fl. Vasile Barbu paroch 1 fl. 50 cr. George Lazar paroch 1 fl. Ioan Patachi paroch 1 fl. Ioan Moldovan Faboiu 1 fl. Simeon Buta 1 fl. Ioan Bota inv. Cetea 2 fl. Dumitru Bratu proprietar Cetea 3 fl. Iosif Neagoi paroch 1 fl. Iacob Roica prop. 1 fl. Maria Neagoi 50 cr. Sofia Laslo 50 cr. Petru

Raica 50 cr. Iustina Raica 50 cr. Nicolau Hann 50 cr. Iudita Hann 50 cr. Nicolau Verzariu 40 cr. Ciprian Dărămuș 20 cr., Ciprian Dărămuș jun. 20 cr., Nicolae Dărămușiu not. 20 cr. Suma 26 fl. 50 cr.

Séra la casă au suprasolvit:

3 Nicolau Ivan adm. prot. 2 fl. 70 cr., Ioan-Ursa paroch Poiana 2 fl. Ioan Puntean paroch 1 fl. Iosif Cirlea 1 fl. Albert Vincze 1 fl. Alecsandru Velican adv. 1 fl., Alecsandru Dobrescu prot gr. cat. Sas-sebeș 1 floren 40 cr. Georgiu Totoian paroch 1 fl. Plesea Ioan 1 fl. Groza George 1 fl. N. Patita 60 cr. M. Nicola 40 cr. Meteșiu not. Cricău 60 cr. Alecsandrina Porumbec 40 cr. Laurente Cutean paroch 30 cr. Remus Remuța 20 cr., Nicolau Botezan 20 cr. Maccim paroch 20 cr. Aureliu Giura 20 cr. Tilea Liviu 20 cr. Suma 16 fl. 40 cr.

Primescă toți acești binefăcători mulțămita poporului ortodox de aici, căci prin donurile lor au înlesnit mult ca să se ridice un edificiu a cărui necesitate a fost foarte simțită.

Alba-Iulia, 8 Octobrie 1892.

Din însărcinarea comitetului parochial:

Nicolau Ivan,
adm. parochial.

Loterie.

Mercuri, în 26 Octobrie, 1892.

Brünn: 46 75 35 70 89

Nr. 6505 Plen.

[208] 2—3

CONCURS.

Pentru conferirea stipendiilor și ajutoarelor, ce vin a se vota pe anul 1893 din fundațiunea „Andronic”

a) pentru învățacei de ori-ce meserie;

b) pentru sodali, cari s'au eliberat în decursul anului 1892 și

c) pentru sodali, cari petrecând cel puțin 6 ani consecutivi la meseria lor, au dat dovești despre dexteritatea și hărnicia lor pentru a deveni măs-tri, prin această se escrie concurs până în 31 Decembre 1892 stil. vechiu, pe lângă următoarele condițiuni:

Toți, cari voesc a concura la stipendii și ajutoare au să producă în general.

1. Carte de botez.

2. Atestat comunal despre averea proprie și a părinților.

3. Atestat familiar dela parochul locului despre familia părinților concurentului și fiind și acesta căsătorit și despre familia dînsului; în atestat avînd să se cuprindă și arătarea, că în familie câți copii sunt minorenii, câți frecventază școala și câți se mai află la vr'o meserie.

Afară de recerînțele generale, au se mai arete în special:

I. Învățaceii

a) că au împlinit anul al 12-lea al etății;

b) că au cercetat cu succes bun cel puțin școala poporală;

c) că au încheiat contract cu măestrul, și că contractul s'a înregistrat în condica autorității industriale (la protopretore ori magistrat), avînd al alături la concurs în original sau în copie autentică.

II. Sodalii.

a) că au terminat periodul de învățatură în decursul anului 1892, ceea ce vor dovedi prin atestatul autorității industriale (§ 67 art. de lege XVII din 1884);

b) că au purtare bună și fac sporiu mulțamitoriu în meserie și această o vor dovedi prin atestatul măestrului, eventual cu cartea de lucru;

c) să arete prin atestat dela măestru ce cunoscințe de limbi mai au.

d) aparținînd eventual ca membri la vr'o reuniune de meseriași, să o dovedescă această cu atestatul dela reuniune.

III. Sodalii, ce sunt în condițiuni a deveni măs-tri.

a) să aibă certificatul de măestru;

b) să fie lucrat cel puțin 6 ani consecutivi ca calfe, ceea ce o vor dovedi cu atestatele dela măestrii, la care au lucrat, eventual cu cartea de lucru;

c) în cerere să arete anume, unde voesc a se așeza ca măestrii, ce fel de mijloce în bani mai au pentru a-și începe meseria pe socotela lor, apoi să producă și alte documente recomandătoare.

Dela toți concurenții de ori-ce categorie se recere, ca cererile să fie scrise și subscrise cu mâna lor proprie și adresate consistoriului archidieceșan gr. or. în Sibiu, să le înainteze aici cel mai târziu până la 31 Decembre 1892 st. v.

Sibiu, din ședința plenară a consistoriului archidieceșan, ținută la 5 Octobrie, 1892.

Consistoriul archidieceșan.

Nr. 61. D. f. g. 1892. (210) 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de profesor la gimnasiul public român gr. or. din Brad cu specialitatea Aritmetica și Fisica și ca studiu secundariu Geometria desemnativă, eventual: Limba și literatura magiară și germană se escrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Salariul anual împreunat cu acest post, dacă concurenții au censura și alesul va fi întărit definitiv, e 800 fl., și decenalele de câte 100 fl.; în lipsa de censura însă salariul este de 700 fl.

Concurenții și vor adresa petițiunile lor către comitetul gimnasial instruite cu următoarele documente:

a) că sunt români de religiunea gr. orient.;

b) că au purtare bună;

c) că au calificațiunea prescrisă de articolul de lege XXX din anul 1883 § 30 și 61 în combinare cu dispozițiunile bisericesci relativ la calificațiunea profesorilor dela institutele medii confesionale.

Comitetul reprezentanții gimnasiului român gr. or. din Brad.

Brad, la 6 Septembrie, 1892.

Vasiliu Damian,
președinte.

Nr. 575. (209) 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătorești dela școalele poporale, din mai jos numitele comune aparținătoare protopresbiteratului Sighișorei se escrie concurs cu termenul de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Bundorf, cu salariu anual de 150 fl., în bani, apoi vîptuale în preț de 20 fl., și dreptul de a îngrașa doi rimători la ghindă în pă-

durea comunală, — pe lângă cuartir și lemnele necesari de foc.

2. Crișiu, cu salariu de 150 fl., pe lângă cuartir și lemne de foc.

3. Nadeșul săsesc, cu salariu de 100 fl., pe lângă cuartir și lemnele de foc.

Reflectanții își vor așterne petițiunile concursuale până la termenul sus arătat în sensul legilor din vîgore subscrisului oficiu protopresbiteral.

Sighișora, 1 Octobrie, 1892.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sighișorei.

Dimitrie Moldovan,
adm. prot.

Nr. 267. [202] 3—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului învățătoreșc la școala poporală gr. or. rom. din Zlatna, protopresbiteratul Abrudului, se escrie concurs cu termenul de 25 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

a) salariu anual de 200 fl. plăti-bili în rate lunare decursive;

b) cuartir natural în edificiul șco-lei; și

c) lemnele trebuincioase pentru încălzit

Reflectanții au a-și trimite concursele lor instruite conform legilor din vîgore la subscrisul oficiu protopresbiteral până la termenul susindicat. În conțelegere cu respectivul comitet parochial.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Abrudului.

Abrud, în 14 Septembrie, 1892.

Dionisiu Adamoviciu,
adm. protopresbiteral

Nr. 205. [204] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch din parochia de clasa a treia Homorod-Suseni tractul protopresbit. Geoagiu II în legătură cu decisiunea Veneratului Consistoriu de dto 13 August 1891 Nr. 4837 B. se escrie prin această a treia oră concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitul împreunat cu acest post e de 301 fl. 02 cr.

Reflectanții la acest post sunt poștiți a-și așterne cererile, instruite după normele din vîgore, la acest oficiu protopresbiteral în termenul mai sus indicat.

Săcărâmb, 5 August, 1892.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Geoagiu II, în conțelegere cu respectivul comitet parochial.

Sabin Piso,
protopresbiter.

Nr. 404.

[203] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătorești din comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul tractului Hațegului, se escrie concurs cu termenul până la 20 Octobrie 1892.

1. Livezeni, cu salariu anual de 300 fl., cuartir în edificiul școlei, grădina de legume și lemne pentru încălzit.

2. Valea Sângiorgiului, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne.

3. Grid, cu salariu anual 120 fl., cuartir și lemne.

Doritorii de a ocupa una din acestea stațiuni au a-și asternă cererea lor în termenul prenotat. Instruite în sensul legii la subscrisul oficiu protopresbiteral.

Oficiul protopresbiteral greco-orient. al tractului Hațegului, în conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Petroșeni, la 28 Septembrie, 1892.

Avram Stanca, adm. protopresb.

Nr. 762. [207] 3—3

EDICT.

George Rusu gr. or. din Purcăreni, carele de 17 ani a părăsit cu necredință pe legiuita sa soție Maria Bogdan gr. or. din Zizin, fără de a se sci locul ubicațiunei lui, se citează prin această, ca în sensul ordinațiunei Veneratului Consistoriu archidieceșan dto 31 Decembre 1891 Nr. 7805 B. în termen de șase luni dela prima publicare a acestui edict în „Telegraful Român” să se prezenteze la subsemnatul oficiu protopresbiteral, căci la dincontră și în absența lui se va pertracta și decide procesul matrimonial intentat contra lui din partea soției sale.

Brașov, 2 Octobrie, 1892.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Brașovului.

Ioan Petric, protopresbiter.

Nr. 682. [211] 1—3

Edict.

Maria Rafailă de religiunea gr. ort. din Giogiul de sus, care de 7 (șapte) ani a părăsit pe legiuitul ei soț Nicolau Bónca din Gârbova fără a se sci unde petrece, se citează prin această a se presenta în termen de 6 luni de zile înaintea acestui for matrimonial, conform rezoluțiunei Venerabilului consistoriu archidieceșan dto 29 Maiu 1892. Nr. 3771 B. la dincontră, procesul urdit de actorul se va pertracta și decide și în absența ei.

Alba-Iulia, 23 Iuliu, 1892.

Forul matrimonial de I instanță al tractului Albei Iulia.

Nicolau Ivan,
adm. prot.